

GAZETA TRANSILVANIEI.

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci., pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminică 8 franci pe an.

Redacţia,
Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 cor., Fără dus acasă pe an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Un număr 10 bani. Inserate: un şir pe 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învolală. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

În jurul sufragiului universal.

— Notiţe şi reflexiuni după R. S. —

I.

Să fie adevărat, că sufragiul universal coboară nivelul parlamentului şi alungă din cameră ştiinţa, cultura şi seriozitatea politică?

Se afirmă aceasta de duşmanii votului obşteşc, dar până acuma nu s-a putut dovedi! Din contră: faptele reale formează cea mai puternică garanţie pentru votul universal, egal şi secret.

Reichstagul german, camera franceză şi camera comunelor din Anglia nu sunt corporaţiuni reprezentative, bazate pe cenş, ci se alcătuiesc pe baza sistemului dreptului electoral universal. Şi cu toate aceste nici cel mai preocupat retrograd nu poate afirma, că parlamentele Franţei, Germaniei şi Angliei adăpostesc demagogia şi analfabetismul. Ar fi o prea mare încredere în sine din partea corifeilor politici maghiari de azi a preţui mai pe jos nivelul acestor parlamente, decât nivelul camerei ungare, deşi aceasta are deputaţi aleşi după cenş, şi conform conceptului conservativilor, întruneşte toate condiţiile pentru a putea fi un model de cuminenie şi seriozitate politică.

Chiar şi despre parlamentul austriac se poate constata, că i s-a ridicat nivelul prin sufragiul universal. Dar e natural, că dacă statul suferă de păcate vechi, nu e în stare nici sufragiul universal a le delătura toate deodată. Căci reforma electorală nu este un leac miraculos, ca salvatorul, care să poată vindeca deodată boala de sânge politică învechită. Nu se poate însă susţine afirmarea, că reprezentanţii clasei a patra luai în cetatea constituţiei, ar fi înjosit nive-

lul parlamentului. În Austria, cum şi în celelalte ţări europene socialiştilor au dat din sânul lor mulţi bărbaţi frunţaşi conducători, respectaţi şi de partidele contrare.

Despre Briand, deşi în un timp a fost propagatorul grevei generale, sau despre John Burns, deşi pentru conducerea grevei de dockuri a stat câteva luni în temniţă, mai departe despre Bebel, sau despre Kautsky sau Victor Adler din Austria, trebuie să recunoască şi cel mai mare contrar, că aceştia se clasează între notabilităţile vieţii publice şi parlamentare, iar majoritatea covârşitoare a partidelor lor nu e mai pe jos nici în cultură, nici în manifestatii externe, decât membrii celorlalte partide.

Deşi aceste fapte ne dau garanţia cea mai vie contra temerii, că intrarea în parlament a clasei a patra, a socialiştilor, a poporului, ar avea ca urmare sălbătăcirea parlamentului şi înstăpânirea demagogiei, totuşi nu ne provocăm la aceste, ci e bine, credem, să examinăm cu obiectivitate teoretică deosebirea dintre un parlament alcătuit pe baza cenşului şi altul întemeiat după sistemul votului universal.

Concedem, că parlamentul de cenş, după ce în spiritul său posedă stima faţă de autoritatea formală, are mai multe condiţii favorabile ca să primească în sinul său pe cei mai aleşi bărbaţi ai naţiunii, cari aparţin clasei dominante sau cari se acomodează punctului lor de vedere universal.

Dar apoi totuşi, cum s-a întâmplat, că popoarele apusene pe rând toate au rupt cu parlamentele notabilităţilor, cu camerele de cenş şi şi-au alcătuit astfel de camere, în

cari a intrat poporul şi a luat parte la guvernare?

Cine studiază acest proces de transformare, află îndată noima lucrului. — Parlamentul vechiu de cens a fost pretutindenea de-o fineţă aleasă, dar neputincios. Se aflau în el mulţi bărbaţi capabili şi înţelepţi, dar avea un cusur. Ei făceau ceea ce au cerut dela ei aceia, cari i-au ales şi trimis în parlament. Dar aceasta a fost destul, ca să fie condamnaţi la o neactivitate continuă. Căci e natural, că direcţia activităţii lor n-a fost pe placul poporului, a milioane-lor poporului exchis dela dreptul electoral. Astfel parlamentul a fost distins, dar fără popularitate. Iar un parlament lipsit de popularitate samână ca ou cu ou, cu un leu laş sau cu o mamă fără inimă. Aceasta este contra ordinii naturii şi produce situaţii nenaturale.

Dar să nu credem, că părinţilor patriei notabili le păsa de faptul, că parlamentul nu este popular. Din contră: se laudau cu acest lucru. Spuneau cu aplomb, că ei nu umblă se câştige favorul masselor nestatornice, că nu se pleacă înaintea dorinţelor extravagante ale plebei seduse şi nu se pretează la neşte reforme pripite, demagoge şi cari sunt în contrarietate cu tradiţiunile istorice.

Parlamentul însă numai atunci preţuieşte ceva, dacă este puternic. Iar puterea o dă totalitatea poporului, care alcătuieşte şi susţine statul. Din camera poporului, din parlament, şi din casa lui Dumnezeu nu este permis a eschide pe nimenea. Omul sărac, cel lipsit, omul nevoiaş să aibă voie a se adresa cu rugarea şi dorinţa sa acolo, şi plângerea lui trebuie conziderată.

Rutenii şi liturgia maghiară. În revista ruteană «Nywa» s'a publicat o scrioare deschisă a Rutenilor din Ungaria, adresată tuturor prelaţilor catolici din Ungaria, în care se ridică un energic protest contra maghiarizării, în special contra maghiarizării liturghiei slave.

Iată ce se zice în acel protest:

Înainte cu 6 ani ordinariatul latin a zidit o biserică greco-catolică în Buda pentru lucrătorii ruteni, emigraţi acolo. Preotul acestei biserici, un maghiaron, a introdus pe socoteala sa în liturgia limba maghiară în locul limbei slavice vechi. Acest preot a aflat imitatori, aşa că azi sunt la 200 de parohii ruteni, cari sunt de ideea preotului din Buda şi au şi realizat-o în parohiile lor.

În Buda sunt două biserici gr. or. slave, în cari se serveşte în limba vechie slavă, asemenea şi în celelalte biserici gr. cat. rutene din Ungaria, a căror număr este de vre-o 600, cum aceasta e în obiceiul la Ruteni de o mie de ani.

Poporul rutean a protestat de mai multe ori contra unui astfel de atac îndreptat contra celui mai scump tesaur, contra bisericii sale naţionale, şi anume la ordinariatul din Strigoni şi la Roma, dar de giaba. În urma acestora Rutenii din Ungaria au adresat acum tuturor episcopilor din Ungaria un protest, în care cer în ton energic delătura acestui abuz. În protest se face apel la decretul papale.

Noi credem, că pe calea aceasta greu vor obţine ceva rezultat Rutenii. Să vază a aduce la rezon pe preoţii maghiaroni...

Liga regnicolară pentru reforma electorală s'a ocupat zilele trecute cu respectul ministrului Hederváry, care, precum ştim, a solicitat mai multor corporaţiuni şi instituţiuni din Ungaria părerile lor asupra reformei electorale proiectate Comitetul ligei a primit o rezoluţiune, în

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

William Penn.

Novelă istorică, din colecţiunea Fr. Soave.

În veacul al 17-lea trăia în Anglia un mare om, însemnat ca om de stat şi în acelaşi timp ca scriitor. Se ţinea de secta quakerilor, o sectă religioasă, întemeiată de George Fox pe la anul 1649. Credinţa acestei secte era în fond aceeaşi cu a protestanţilor; se deosebia însă prin puritanismul şi simplitatea organizării lor. Ei n-au preoţi, nici biserici, în adunările lor poate predica ori cine se crede inspirat, căci ei cred în inspiraţiune sau «lumina interioară a lui Christos», desprivesc ceremoniile religioase, sărbătorile, danţurile, jurământul şi războiul. Sunt foarte umani, evlavioşi şi drepţi. În multe samănă cu bogomilii de altădată şi cu nazarenii de azi. În veacul al 17-lea erau, din cauza credinţei lor, foarte aspru trataţi de guvernul englez. Aceste prigoniri determinară pe quakerul W. Penn, care moştenea o mare avere dela tatăl său, admiralul W. Penn, ca să treacă în America şi să întemeieze acolo un stat liber. Cumpără pe lângă ţermul Oceanului Atlantic, un ţinut păduros, numit Syvania, iar mai târziu, după numele lui, Pennsylvania, unde emigrară din Anglia o mulţime de colonişti. Penn dete acestei

colonii, în 1683, o constituţiune cu 24 de articole, care la 1776 a servit de bază constituţiunii Statelor-Unite şi pentru care Montesquieu îl numeşte Lycurg-ul timpului modern; şi înfiinţă oraşul Philadelphia, capitala Pennsilvaniei şi pe urmă a Statelor-Unite, până când li luă locul noua cetate New-York.

În acele vremi, înainte de Penn, America era un teatru de cruzimi, de măceluri şi răpiri din partea Europeanilor, cari emigrău acolo. Penn introduse un spirit nou şi un nou mod de viaţă între popoarele indigene ale Americii. În loc de a chinul şi a despoia pe acei nenorociţi, cum făceau alţii, el căuta să-i ajute, să-i ridice şi să-i civilizeze. Pentru blândeţea, pentru faptele sale şi pentru deseale binefaceri ce primeau dela el, Piele roşii începuseră a-l iubi şi a-l adora ca pe un profet trimis lor de Dumnezeu.

La început însă, din cauza neîncrederei şi a duşmăniei jurate în contra Europeanilor, se resculară indigenii şi în contra lui Penn. Aşa, că pentru a se apăra fu silit să ia armele în contra lor. Biruindu-i în lupta ce avu cu ei şi făcând mulţi prizonieri, se întămplă, că între prizonieri să-i fie adusă înainte şi o tânără fată, foarte frumoasă. Sărmana fată plângea de uda locul; ea nu suferea numai pierderea libertăţii, ci durerea unei pierderi mai mari îi sfâşia inima. Ea iubia cu ardoare un tinăr asemenea ei la vârstă şi la frumuseţea, şi care asemenea

o iubia. Ziua nunţii lor era aproape, când furtuna războiului veni să-i despartă; şi acum, văzându-se în lanţurile robiei, nu mai avea nici o speranţă, nu numai de a se uni cu el, dar nici măcar de a-l mai vedea vre-odată. Ba o chinuia şi mai mult temerea, să nu fi căzut victimă armelor duşmane; pentru-că cunoştea curagiul lui, şi ştia, că năvalnic cum e, în războiu totdeauna alerga unde lupta era mai crâncenă.

William Penn, mişcat de mila şi de plânsul ei, încerca s'o mângâie cu bună-tatea şi blândeţea proprie caracterului său, când iată că vede apropiindu-se grăbit un june american plin de sânge şi înarmat cu lance şi săgeţi. Cât ce o vede, alergă la tinăra prizonieră, care uimită, scoate un ţipet de bucurie şi de spaimă, şi cade leşinată în braţele lui. El o mângâie, o încuragiază şi când o vede venindu-şi în ori, aruncă armele la picioarele învingătorului. Acest sânge şi aceste arme, îi zise, îţi dovedesc, că nu laşitatea m'a adus aici, nici fuga dela ai mei, nici lanţurile cari ai tăi n-au ştiut să mi-le pună. Nimic nu m-ar fi putut face, să cad viu în mâinile tale, dacă soartea nedreaptă nu mi-ar fi răpit azi pe această fată şi n-ar fi adus-o în puterea ta, când eu eram de parte de ea şi învăluit în furia băătăiei, nu o puteam apăra. Ea îmi este mai scumpă decât libertatea şi decât viaţa; şi acum să ştii, că nimic nu mă va mai despărţi de ea, decât moartea. Cu toate

acestea, n-am venit să te rog, ca să mi-o înapoiezi; aşa mare generozitate nu îndrăznim a aştepta dela oamenii sălbatici, pe cari cerul ni-i trimite aici de peste mare spre pedeapsa noastră. Dar cruzimea ta nu mă va opri cel puţin, ca să împărtăşesc lanţurile robiei ei, şi să rămân aici robul tău împreună cu ea.

Fiule, — îi răspunse W. Penn, uimit de curajul şi marimimoasa hotărâre a tinărului şi îmbrăţişându-l cu dragoste părintească, — tu judeci rău inimile şi obiceiurile tuturor europeanilor după cele ce ai auzit sau ai văzut poate dela unii. Eu n-am venit aici, ca să vă răpesc logodnicele, sau bunurile voastre, nici să vă alung de pe ţărmurile voastre şi să vă fac robi; am venit să cer pace şi prietenie cu voi. Numai duşmănia voastră şi năvala voastră nechibzuită m-a silit să iau armele; şi dela voi atârnă, ca îndată să le depun, dacă vă place să trăiţi în pace şi alianţă cu noi. Pe această tinără, pe care biruinţa a adus-o în mâna mea, şi-o redau bucuros, dacă voeşti, te poţi întoarce cu ea liber în ţara voastră. Pe ceilalţi prizonieri îi voiu înapoia asemenea, când voiu vedea, că din partea voastră înce-tează năvălirile şi măcelurile şi oamenii mei vor fi siguri de nedreptăţirile voastre.

— Tu eşti dar un zeu, strigă surprins tinărul american, sau eşti de altă seminţie, de alt sânge, deosebit de al celor oameni cruzi, cari vin la noi lacomi şi setoşi de sângele nostru. Ah! iată-mă

care se spune, că deși ancheta d-lui ministru este un lucru de prisos, totuși comitetul ligei să declare gata a satisface rescriptului ministerial, spre care scop va scoate în curând o broșură, care va conține întreg materialul adunat de ligă în vederea reformei electorale ungare proiectate. Această broșură va fi prezentată de urgență ministrului și în același timp ea va fi distribuită în mii de exemplare.

Cum lucră Rutenii în Bucovina. Cetim în »Foia Poporului« din Cernăuți: Duminecă, în 16 Iulie a. c. a aranjat vestitul preot Malanczuk în Camena o liturgie în sobor, care s'a oficiat de deputatul preoților ruteni T. Draczynski, păr. Malanczuk și Kopaczuk. După liturgie s'a ținut pe tolocă lângă biserică o adunare mare populară, la care au participat numai 4 deputați dietali ruteni și un deputat dietal jidan. Adunarea a fost prezidată de deputatul Lewicki și de primarul comunei Sauciu. Au vorbit deputații: Omelian Popowicz, T. Draczynski, Iwanicki și mulți alți mai mărunți, cari cu toții au explicat celor adunați, că nu sunt români — »volohi«, — ci ruteni, ucraini, că moșii și strămoșii lor au fost ruteni și ei trebuie să ție la limba lor și multe alte bazaco-nii. Așa lucră rutenii; deputații lor umbă cu ciurda prin satele mixte și fac agitații pentru limba ruteană și bieții oameni, cari văd, cât interes le arată deputații ucraini, vrând nevrând se dau pe partea rutenilor. Și ce facem noi în timpul acesta. Noi, în loc, ca uniți să ne apucăm de lucru, mai ales cu privire la comunele mixte, ne împărțim în grupuri și grupulețe politice, ne improșcăm — spre bucuria dușmanilor noștri — reciproc, discredităm după putință în public organizația noastră economică și la urmă numai ne vom trezi, că totul ce am fost recăștigat pe timpul recenzământului, se va spulbera în vânt și vom pierde comunele mixte, de care se pare, că nu trebuie să ne mai interesăm, doară după zece ani, dacă va veni iarăși recenzământul. În decumun trebuie să accentuăm aici, că toată activitatea noastră națională e numai sporadică și suferă de inconsecvențe condamnabile!

Fără comentari!

Externe. Valiul din Scutari comunică, că mai toți *Malisorii* s'au înapoiat și că nu au rămas în Muntenegru de cât vre-o 40 familii din triburile Hotit.

— Legațiunea turcă din Sofia a informat guvernul, că în vilaetele Salonici și Uscub mai multe *bande bulgare* au trecut granița turcă în regiunea Malesplanina, Palanka și Kustendil. S'au luat

la picioarele tale, învins de bunătatea ta, cum n-ai fi putut fi niciodată de armele tale. Eu zbor la ai mei, să le duc această veste și această mărturie neașteptată a virtuții tale; și dacă voința ta e sinceră, în curând mă vei vedea întorcându-mă cu pacea.

— O fule, îi zise William, îmbrățișându-l cu iubire, nici un dar mai plăcut decât acesta nu mi-ai putea face. Du-te împreună cu logodnica ta, și să te reîntorci în curând, așa cum doresc.

Beți de bucurie, sărutându-i de repetite ori mâinile și udându-le cu lacrimile lor, pleacă cei doi îndrăgostiți. Și ajungând acasă între ai lor, atâtea le spuseră de bunătatea acestui minunat om, și de blândețea lui, și de dorințele lui de pace, că înduplecără inimile tuturor, și trimiseră soli, între cari și pe curajosul tinăr, ca să încheie războiul, și de amândouă părțile să strângă legăturile unei păci pentru totdeauna, ba și legături de frăție, pentru că așa voia marinimosul învingător. Pentru aceea Penn dete ordin, ca cetatea sa de curând înființată, să poarte, întru aducerea aminte a acestei păci, numele de Filadelfia, adică cetatea oamenilor legați între ei prin iubire frățască.

Astfel știu marii cuceritori să cucerască popoarele, cu dreptatea și cu iubirea mai mult decât cu armele.

M. S.

măsurii riguroase de supraveghere a graniței.

— Comisia tehnică a guvernului Rusiei, pentru construirea *fotei Mărei Negre*, a hotărât să comande trei «Dread-nought»-uri și nouă torpiloare. Consiliul de miniștri va hotărî în ultimul resort în cursul săptămânei viitoare.

— Ziarul «Morning Post» află din *Teheran*, că s'a dat o luptă crâncenă lângă *Fruz Konk*, între avant-garda bahtiarilor și armata lui *Reșid Saltaneh*, a cărui trupă a fost risipită. Chiar *Reșid Saltaneh* a fost rănit și făcut prizonier.

Din Sătmar.

— Concertul din Terebești. —

— 8 August c. —

În 6 August s'a dat un concert la Terebești — sub patronajul doamnei *Aurelia Pop n. Nuțiu*, de cătră »Reuniunea învățătorilor gr. cat. români« din dieceza *Orăzilor-mari*, cu următorul program bogat:

1) »Doinitorii români« de A. Popoviciu, cor. A fost cântat cu multă pricepere și însuflețire.

2) »Monolog«, *Achim Filăru*, predat de d-l *I. Pățaș*. D-l *I. Pățaș* promite a fi un bun interpret al românului cu »acătățuri« și »belele« în căsnicia sa patriarhală. Întrețăsând în decursul acțiunii momente pișcătoare din viața românului sătmarăean, a produs pe de-o parte multă veselie, iar pe de altă parte a îndemnat publicul ascultător la cultivarea meseriilor.

3) »Andaluza« de *I. Vidu*, cor acomp. la piano de d-șoara *Valeria Sălăgian*. A fost o prestațiune dulce și senină, storcând atât corul, cât și pianista cele mai meritate aplauze.

4) »Doine« de *Brediceanu*, cântate de d-l *G. Pataky Văleanu* cu acomp. la piano de d-șoara *V. Sălăgian*.

D-l *G. Pataky Văleanu* e harnicul teolog dela *Blaj*, care însuflețit de misiunea, căreia s'a dedicat, lucră fără ostenală pentru înaintarea în cultură românească a patrioților săi. De cântăret e recunoscut de mult dar de astă dată d-sa s'a dovedit nu numai de un bun cântăret, dar mai cu seamă de unul din cei mai de forță, ce putem avea în Ardeal și Ungaria. A cântat doina fermecătoare de frumoasă: »Cine m'aude cântând« a măestrului *Brediceanu*.

Accentele prime au fost blânde, urmând mai apoi o creștere, ce acuși trecea par-că într-o furtună... vocea-i exprima tristețea unui îndrăgostit singuratic, plină de-o jale resemnată, pierzându-i-se ultimele accente în datul cerului întins!... (concertul s'a dat sub cerul liber).

A urmat o scurtă pauză și puternicul bariton și-a început cântecul inimei sale duloase; »Năcăjit ca mine nu-« grav și sonor, ca vuetul codrului înflorat de glasul haiducului răsunător! D-șoara *V. Sălăgian* s'a dovedit și cu acompaniament de-o pianistă cu multă tehnică și sentiment.

5) »Țigancă« predată de d-șoara *Mariți Nuțiu* și d-l *I. Magyar*; amândoi diletanții au fost la culmea chemării, stărnind mult haz și veselie.

6) »Dorul Ardeleanului« de A. Popoviciu, cor. A fost cântat cu pricepere până la exactitate. Vocea solistului *I. Rațiu*, învățător în *Istrău*, a îndușat publicul cu jalnicele accente »Jelui-m'ași și n'am cui«.

7) »Noi vrem pământ« de *G. Coșbuc*, decl. de d-l *G. Pataky Văleanu*... A fost un moment de sfântă însuflețire, când debutantul a apărut pe scenă în mândrul nostru costum românesc și a predat cu măestrie și putere uimitoare geniala poezie cu expresiile îndreptățitei revolte în contra asupritorilor a tot ce-i sfânt și românesc! Rar se dă sătmarăenilor să audă un limbaj neaoș românesc, ca și acela al d-lui *G. Pataky Văleanu* și ce bine ar fi pentru vitregitul nostru Sătmar, ca pășirea aceasta în public a d-sale să nu fie cea de pe urmă și fără imitatori vrednici de numele de Români!

8) Punctul acesta a fost al d-șoarei *Mariți Nuțiu*, care a cântat foarte draguț și gingaș, susținând și acomp. la țimbală cu destoinicie.

9) »Marșul lui Tudor« de A. Popoviciu, cor. A fost aplaudat frenetic și — a trebuit bisat.

10) »Tablou viu«. A reprezentat cele 3 muze: Poezia, muzica și pictura și în imediată apropiere la lumina focului bengalic s'au văzut virtuțile: Credința, Speranța și Iubirea.

Concertul s'a făcut la stăruințele învățătorilor d-l *Șuta* și *I. Rațiu*. În instruirea corului partea leului a avut-o d-l *D. Șuta*, care tot-odată a făcut pe dirigentul corului.

Laudă și cinste părintelui *Teofil Vălean*, care nu s'a sinchisit — preot fiind — să cânte alături cu învățătorii, dându-le ajutor.

Succesul atât moral cât și material este de a-se datori patroanei concertului și a petrecerei d-nei *Aurelia Pop*, care cu zel neobosit, s'a străduit, să le facă sătmarăenilor o sârbătoare cu adevărat românească.

După concert joc; cu predilecție cel românesc a fost dansat de frumoasele d-șoare *M. Ossian* și *M. Nuțiu* și de toate cele-lalte »cuconițe române«.

În pauză o trupă de călușeri în costumul pitoresc din Ardeal au jucat »Călușerul și Bătuta«, sub conducerea vătavului d-l *Curcan*, comptabil la »Vulturul« din *Tășnad*, care a contribuit mult la cultivarea pe mai departe din partea sătmarăenilor a jocurilor românești!

Raportor.

O întâmpinare.

Referitor la cazul arestării artiștilor noștri d-na și d-l *I. Bărsan*, primim dela un bărbat de toată încrederea o întâmpinare mai lungă, din care, în interesul restabilirii adevărului, reținem următoarele:

»*Arta română surghiunită*«. Sub titlul acesta a apărut în nr. 161 al prețuitului ziar *Gazeta Transilvaniei* un articol — după părerea tuturor oaspeților mai de seamă dela băile din Sângeorgiu român, cu totul tendențios, necorespunzând adevărului.

Spre statorirea adevărului și spulberarea nedumeririlor iscate între mulții cetitori ai prețuitei »*Gazeta Transilvaniei*« vă rog a da loc șirelor urzătoare:

Arestarea, corect zis deținerea artiștilor *Bărsan* și nici decât espulzarea lor, s'a întâmplat în *Rodna-veche* în călătoria artiștilor cătră *Vatra Dorna din Bucovina*, pentru simplul motiv de abatere dela programul statorit, pentru care au primit dela protopretura din *Rodna-veche* permisiunea fără nici o șovăială.

Că artiștii noștri ar fi fost eliberați la intervenirea domnilor amintiți de corespondentul d-v. numai sub condiția, ca până în zorii zilei să părăsească țara în care s'au născut și au drepturi ca ori și care cetățean ungar și să plătească o amendă de 60 cor. pentru »agitatie« ce au provocat-o prin declamarea poeziei *Carmen seculare*, încă nu corăspunde într-oare, căci despre o silință a părăsi țara încă n'a fost vorba; chiar artiștii doreau doar să continue drumul lor cătră locul destinat *Vatra Dorna*, unde cum zice corespondentul, aveau să dea reprezentația anunțată de mai înainte.

Protopretorele *Rodnei-vechi* d-nul *G. Hozsda* la pertractările cu domni, cari au intervenit pentru eliberarea deținătorilor, le-a pus alternativa: cercetarea cazului la pretură, escortarea la *Bistrița* și cercetarea acolo, ori o amendă corăspunzătoare pentru abaterea dela program.

Firește s'au învoit cu toții, atât artiștii, cât și domni cari au intervenit, mai bucuros la plățirea amendei, decât la urmarea cercetărilor la pretură ori escortarea la *Bistrița*, unde ar fi pierdut nu 2—3 oare, cât a durat de fapt pertractarea în *Rodna-veche*, ci eventual săptămâni de-a rândul.

Nici aserțiunea, că protopretorele român *G. Hozsda* din *Rodna-veche* cu notarul din *Sângeorgiu român* *Marțian* ar fi pregătit scandalul mai înainte, nu este adevărat. Este doar știut, că în patria noastră toate adunările populare, toate reprezentațiile de teatru, așa dară publice, se anunță locurilor competente de supraveghiere cu programele statorite, spre a obține permisiunea deliberărilor, resp. predarea pieselor.

D-l notar *Marțian*, tot odată și comisar la reprezentațiunea teatrală din *Sângeorgiu român* și-a făcut numai datorița arătând abaterea dela programul statorit la pretură, iar protopretorele

Hozsda putea aplica deținătorilor escortarea la *Bistrița*, dacă ar fi fost așa de șovin precum este descris.

Recomandăm magazinul nostru ca cel mai etnin și mai solid; avem toate obiectele de modă pentru dame și domni, pregătim costume în timpul cel mai scurt. Cel mai mare asortiment în *lingerie* și *confețiune*. — *Frații Simcy*.

ȘTIRI.

— 2 August v.

Comitetul societății noastre teatrale ne comunică hotărârea adusă în recenta sa sedință, în înțelesul căreia pentru viitor comitetul va lua dispoziții, ca reprezentantul ziarului nostru la adunările generale ale societății să primiască gratuit locuință și bilete pentru banchet și toate festivitățile și seratele, ce se vor da cu aceste privilegii. Ne bucurăm de această hotărâre și suntem recunoscători comitetului pentru înlesnirea, ce ne-o face în interesul foil, a societății cât și a publicului nostru cetitor.

Adunarea despărțământului *Bran* al Asociațiunii s'a ținut *Duminecă* și precum ni se comunică a avut un succes foarte frumos. Până la publicarea unui raport mai arănușit anticipăm hotărârea importantă a adunării de a înființa un fond de 1000 cor, care să poarte numele cavalerului *I. Pușcariu*, având de scop fondarea unui muzeu etnografic local pentru comuna *Branului*. Suma de 1000 cor. s'a și strâns în decursul adunării, ceea-ce denotă însuflețirea cu care s'a primit hotărârea înființării acestui fond. Deasemenea s'au înscris și numeroși membrii ordinari și ajutători. La adunare au participat mai mulți oaspeți distinși din România între cari și d-nii prof. *Cinciu*, adv. *Stoian*, prof. *Stoian*, scriitorul *Ranetti*. După adunare o parte a membrilor corului »*Acordul*« a executat în liber câteva cântece, cari au fost aplaudate cu multă căldură, producând mare însuflețire. Seara s'a dat un concert tot de cătră corul »*Acordul*«, sub dirigența d-lui inv. *Nicolae Oancea jun.*, după care a urmat o animată petrecere cu dans. La concert au luat parte pelângă intelectuali brăneni, numeroși oaspeți din România și *Brașov*. Au fost de față familiile *Pușcariu*, *Damian*, *Dima*, *Baradossy*, generalul de divizie *Șandru* cu d-na, etc. O bucurie mare a produs prezența ilustratului *Sale vicarului Ilarion Pușcariu*.

Nenorocire. Farmacistul *Ioan Spitra* din *Orăștie*, a făcut *Duminecă* împreună cu trei prietini o excursiune pe *Piatra Craiului*. În decursul urcușului greu *Spitra* s'a îndepărtat de tovarășii săi și a dispărut, fără să îi se mai dea de urmă. Presupunându-se o nenorocire reuniunea carpatină a trimis eri pe câțiva turiști curajoși din *Brașov* întru căutarea celui dispărut.

La încheierea foil primim știrea, că turiștii brașoveni, urcând *Piatra Craiului*, au dat de trupul nefăcșurător al nenorocitului farmacist, care căzuse într-o prăpastie dela o înălțime de vre-o 60 metri, rămânând mort.

Nicolae Popea. »*Foia Diecezană*« din *Caransebeș* scrie următoarele: *Mart* în 8 August c. s'au împlinit trei ani de zile de când venerabilul arhipăstor, blândul și bunul episcop al diecezei noastre *Nicolae Popea* s'a stins din viață. S'a stins, coplesit fiind de marile frământări sufletești, cari i-au muncit ultimele zile, ce i-au mai fost date să suferă în criza ce s'a năpustit asupra diecezei noastre. Și când privim acum după trei ani dela moartea sa cu nepărtinire asupra vieții sale bogate în fapte mărețe și nobile, involuntar ni se pleacă genunchii înaintea mormântului său, ca să înălțăm cu evlavie rugi de mulțumită, cătră Atotputernicul, că ni-l-a trimis diecezei noastre drept liman neviforit, zid nebruit, turn de întărire și apărător. Prin munca sa uriașă, prin puterile sale proprii și nu prin fărâncerie s'a ridicat la treapta cea mai înaltă, la care se poate înălța un flu credincios al bisericii noastre, la treapta de mare arhieru al neamului nostru.

Neuitat va rămânea pentru totdeauna, pomenindu-se cu sfântenie din generație în generație numele lui neamului vor binecuvânta memoria lui pentru fărâncăturile, ce le vor primi din belșugul câștigat cu cruțare pe seama bisericii sale. Căci »de erede universal la toată averea mea câștigată cu economie și mare cruțare din modestele venite ce am avut, — zice ma-

rele episcop în testamentul său — desig-
neze dieceza, al cărei arhieru sunt, res-
pectiv biserica română ortodoxă a epar-
chiei Caransebeșului. Consistorul plenar die-
cezan să facă o fundațiune, care să poarte
numele »Fundațiunea episcopului Nicolae
Popea« spre scopuri bisericești, școlare și
filantropice române ortodoxe pentru toate
timpurile. Spre orientare adaugem, că a-
verea moștenită întrece suma de un pă-
trar de milion de coroane. Stălp puternic
al credinței strămoșești, apostol și luptă-
tor înflăcărat al drepturilor naționale și
al culturii poporului român, scrutatōr a-
ger al trecutului bisericii ortodoxe, purtă-
tor cu cinste al căreia vlădicești: iată cine
a fost episcopul Nicolae Popea.

OMOR. Calfa de vâpsitor Gagyi Lajos
din Brașov a pătruns azi dimineață pe la
oarele 6 în cârciuma cumnatului său Kun
Domokos din apropierea spitalului militar
și, aflându-l în pat dormind, l-a ucis cu un
glonț de revolver. Cu o altă pușcătură a
rănit pe nepoată-sa, o fetiță de 10 ani,
pepoi s-a refugiat spre Tâmpa, unde, după
scurt timp, a fost arestat de poliștii a-
rmași. În momentul arestării ar fi voit
să se sinucidă cu un glonț de revolver,
dar s-a rănit numai. O a doua încercare
de sinucidere a făcut în celula poliției, ră-
nindu-se greu la pânțele cu bucăți de sti-
clă. A fost transportat în spital. Gagyi a
depus la poliție ca motiv al crimei sale
faptul, că cumnatul său l-ar fi prescurtat
în averea sa.

Necrolog. Pătruși de adâncă durere
aducem la cunoștința tuturor rudeniilor,
prietinilor și cunoscuților, că prea iubitul
nostru tată, frate, unchiu cumnat și moș
Anton J. Purcherea, fost comerciant, după
o boală îndelungată fiind împărțit cu
sfânta cuminecătură, a încetat din viață
Duminecă în 31 Iulie v. a. c. la 12¹/₂ ore
p. m. în etate de 88 de ani. Rămășițele
pământești ale defunctului se vor înmor-
mânta Marți în 2/15 August a. c. la orele
3 p. m. în cimiteriul bis. sft. Nicolae din
Frund. Brașov, în 1/14 August 1911. Fie-i
țărâna ușoară și memoria binecuvântată
Jalnică familie.

— Subscriși cu inima frântă de du-
rere, aducem la cunoștință, că neuita-
tul nostru soț, tată, ginere, frate, cumnat,
unchiu și nepot Ioan Stoian, preot gr. or.
român din Firighaz și-a dat nobilul său
suflet în mâinile creatorului, Sâmbătă în
12 August n. (30 Iulie v.) la oarele 11 și
1/2 noaptea, în etate de 47 ani și în al-
18-a an al fericitei sale căsătorii și preoție.
Rămășițele pământești ale scumpului de-
funct s'au așezat spre vecinică odihnă,
Luni în 14 August n. (1 August v.) la
oarele 11 a. m. în cimitirul gr. or. român
din Firighaz, Firighaz, în 12 August 1911.
Fie-i țărâna ușoară și memoria binecu-
vântată!

Silvia Stoian născ. Petroviu ca soție
Valeria, Olimpia, fiice. Gheorghe Petroviu
și soția, ca socrii. Simeon Stoian, ca frate
Gheorghe Petroviu jun., preot, Veturia
Petroviu, Ana Mărioara Petroviu născ.
Costa, cumnați și cumnate. Iuliana, Zenna
și Ecaterina, cumnate. Mai mulți nepoți și
nepoate.

Agresiune contra banului croat. Banul
Croatiei, Tomasic, preumblându-se eri pe
cheul Dunării, în tovărășia d-lui Chavrak,
șeful secției croate, a fost atacat cu lovi-
turi de pumn și de baston de către far-
macistul Mataushek, din Agram, care face
parte din opozițiune. Atențatorul a fost
arestat. Contele Khuen Hedervary a ex-
primat d-lui Tomasic indignarea sa, pentru
atentatul comis asupra-i.

**Biserica în amintirea celor căzuți în
războiul cu Japonia.** În fața Țarului, regi-
nei Greciei și marilor duci, a avut loc Du-
minecă inaugurarea solemnă a bisericii
ridicate în Petersburg în amintirea mari-
narilor căzuți în războiul japonez.

Duelul Karoly-Sternberg. Duelul între
contele Karoly și contele Sternberg a avut
loc eri în Pojon. Cel dintâiu s'a ales cu o
rană destul de adâncă la urechea stângă,
iar celălalt cu una ușoară la cap.

**Manevrele române nu vor fi contra-
mandate.** Ministerul de război al Româ-
niei publică în »Monitorul Oficial« urmă-
torul comunicat: Răspândindu-se prin u-
nele ziare diferite știri cu privire la con-
tramandarea manevrelor din toamna a. c.
pentru diferite motive, precum lipsa de
furage, întreruperi de comunicație din pri-
cina inundațiilor, ministerul face cunoscut
că toate știrile de acest fel sunt simple
născociri puse în circulație de rău-voitori
sau de persoane interesate a nu se face
manevre. Nici un moment nu s'a gândit
nimeni, fie la ministerul de război, fie la
mărele stat-major al armatei să contra-
mandeze manevrele; nici unul din moti-

velé invocate prin ziare nefiind fondate și
chiar de ar fi în parte unele greutăți, ele
nu sunt de natură de a împedea desfă-
șurarea manevrelor.

Asasinul Regula Ede, autorul omoru-
lui din Edelény, care până acum a negat
cu încăpăținare săvârșirea omorului, a ce-
rut eri să fie dus în fața judeului investi-
gător, căruia i a spus că el a săvârșit
crima. Amănunte însă despre motivele,
cari l-au îndemnat la săvârșirea crimei
sale fioroase, n-a dat.

**Se caută o damă sau domnișoară ro-
mână,** pricepătoare în economia casei, ca
conducătoare a menajului în Internatul
Orfelinat al Reuniunii femeilor române
din Brașov pe anul școlar 1911—12. Do-
ritoarele de a ocupa acest post sunt ru-
găte a se adresa prezidentei Reuniunii
Maria B. Băulescu, Brașov Strada Fântă-
nii Nr. 34, de unde vor primi și informa-
țiunile necesare.

Eliminarea a 1200 studenți. Ministrul
instrucțiunii publice din Rusia a ordonat
ștergerea din matricolele Universităților
a 1200 studenți.

Un candidat de avocat cu praxă pe
lângă condițiunile favorabile află aplicare
imediat în cancelaria mea. C.ohalm, 12
August 1911. Dr. George Drimba, avocat.

Caut un candidat de avocat cu praxă
bună. Dr. A. Morariu, Elisabetopol (Erzsé-
betváros).

Vederi cerești.

Cometa lui Kiess (1911 b) se depăr-
tează cu zor dela soare, trecând pe emis-
fera australă. Zilele aceste trece prin
dreptul pământului. În 17 August va avea
distanța 02, adică se va afla numai la 31
milioane chilometri dela noi. Se vede, cu
un binoclu, de pe la miezul nopții, până
în zori, în constelația Balenei. Lumina lu-
nei iarăși jenează foarte mult observația.
De prin 17 August se depărtează de păm-
ânt și devine invisibilă de pe emisfera
noastră.

E binisor fotografică, adică se re-
marca mai bine pe placa fotografică, de-
cât pe retina ochiului. Intre 17 și 22 Iu-
lie, Quéniesset, dela observatoriul Flamma-
rion din Juvisy, a obținut vr-o 10 foto-
grafi. Toate au surprins trena, în lun-
gime de 5°. Prin instrumente de vedere
directă abia se zăriau ceva urme.

H. Kobold, directorul revistei *Astro-
nomische Nachrichten*, a calculat elemen-
tele orbitei, cu ajutorul observațiilor din
8, 11 și 15 Iulie, făcute la diferitele ob-
servatoare de pe glob. Iată-le:

T = timpul trecerii la perihel,
= 1911 Iunie 30:2877, timp mediu de
Berlin.
ω = Longitudinea periheliului... 110°41'53"
Ω = nodului ascendent... 157°51'96"
i = Inclinația... 148°29'04"
q = Distanța periheliului 103.000.000 chilom.

Cu alte cuvinte, cometa a trecut prin
apropierea soarelui (=perihel), în 30 Iunie
seara. Atunci se afla la distanța de
103.000.000 chilom. dela soare. Apoi a în-
ceput a se depărta de astrul central, apro-
piându-se de noi, precum urmează:

	Distanța dela soare :	Distanța dela pământ:
In 1 Aug...	140,835.000 km.	88,595.000 km.
9 > ...	157,046.000 >	52,165.000 >
17 > ...	173,883.000 >	31,216.000 >
21 > ...	182,525.000 >	37,950.000 >

(Comp. *Bulletin de la Société Astrono-
mique de France*, 1911, numărul August,
pag. 367—8).

Conjuncția lui Marte și Saturn. —
În nopțile de acuma, de pe la miezul nop-
ții până dimineața, se văd ridicându-se
dinspre răsărit, Marte și Saturn. Nu sunt
departe, ceva spre sudvest, dela Pleiade
(Cloșca cu pui, Găinușe). Ori, spre dreapta,
dacă stați cu fața spre răsărit. Marte e
roșu. Saturn e galben-palid. În Iulie și pe
la începutul lui August, Marte se afla de-
parte, spre apus, dela Saturn. Acuma sunt
aproape. Marte îl ajunge pe Saturn. În 17
August, pe la miezul nopții, vor fi în con-
juncțiune, adică în același meridian. Apoi
Marte va apuca înainte, spre răsărit, lă-
sând pe Saturn îndărăpt. În 18, 19, 20
August se va observa bine depărtarea
treptată a planetelor.

Fenomenul apropierei, conjuncțiunii
și depărtării acestor două corpuri cerești
e foarte interesantă și instructivă. Intere-
santă fiindcă e o privilegiu cerească din
cele mai frumoase. Instructivă, fiindcă con-
stați aievea mișcările planetare. Marte, a-
lergând mai iute, încunjură bolta cerească
în 2 ani. Saturn, abia în 29.

Conjuncția din anul acesta va fi cu
atât mai frumoasă, cu cât și luna se va
afla în apropierea planetelor.

Geoagiu, 14 Aug. 1911.

Gavr. Todica.

Anuare.

— Dări de seamă. —

XV. Programă școlii civile gr. cat.
de fele din Belényes-Beius aparținătoare
»Internatului Pavelian« de fele, a diece-
zei gr. cat. de Oradea-mare pe anul șco-
lastic 1910—11. Redactată de Vasiliu Ște-
fanica, directorul școlii și director gimna-
zial.

În fruntea anuarului se publică cu-
vântul de deschidere rostit la festivalul de
amintire al marelui fondator și episcop
Mihail, cândva Pavel, de către profesorul
Ilie Stan.

La școala civilă au funcționat 8 pro-
fesoare și 3 profesori. În cele 4 clase s-au
înscriș în începutul anului 117 eleve, din-
tre cari 110 au fost clasificate. Toate ele-
vele înscrișe au fost Române și anume
92 de religia gr. cat, iar 18 de religia gr.
or. Progresul general în studiile ordinare
a fost următorul: 25 eleve au obținut cal-
culul »eminent«, 19 calculul »foarte bun«,
calculul »bun« 36, calculul »îndestulitor«
26, un »neîndestulitor« 1 elevă, iar cu mai
mulți »neîndestulitori« 3 eleve.

Diverse.

Târgul de femei în Rusia. În Rusia
se întâmplă încă multe lucruri, cari arată
cu prisosință că cultura modernă mai are
timp până să ajungă și în unele provincii
de acolo.

Astfel ziarul »Kievscala Mislk«, ne
povestește, cum țărânul Stremenco, din
guvernul Kiev, și-a vândut soția pentru 5
ruble și o litră de rachiu unui alt țărân.
Dar afacerea aceasta n-a fost făcută în
taină. Toată lumea știa de tocmeala fă-
cută iar primarul satului a asistat la fa-
cerea contractului și l-a semnat ca martor.

Femeia vândută Ana, știa de cele ce
se făcuseră în socoteala ei și n-a rămas
de loc indignată. Când i s-a spus că va
trece de acum înainte în proprietatea țăr-
ranului Parfenenco, cu multă liniște sufle-
tească și-a strâns hăinuțele, și-a luat vă-
cuța pe care o adusesse de zestre și a por-
nit-o spre casa noului ei stăpân.

Dar lucrurile nu se petrec totdeauna
astfel: Sunt unele femei, cari se opun din
răpuzeri de a fi trecute în »proprietatea
altui stăpân« și din cele mai multe ori
reușesc să alunge pe cumpărător și să
dea o bună lecție corecțională bărbatului
vănzător.

Tot »Kievscala Mislk« spune, că în
Kremenciug, săteanul Boris și-a vândut
femeia unui alt sătean din Taboricea pen-
tru suma de 100 ruble. Se vede că era
harnică, frumoasă și avea mai mulți co-
pii, căci altfel prețul n-ar fi fost așa de
mare.

Târguiala se făcuse la crăsmă, unde
vănzătorul a și primit drept arună 25
ruble.

A doua zi dimineața se prezintă cum-
părătorul la casa lui Boris să-i aducă res-
tul de 75 ruble și să-și ia marfa, dar de
data aceasta femeia nu primi să treacă în
altă casă, și fiind voinică, luă la bătaie pe
cumpărător, alungându-l. Dar nici bărbat-
ul n-a scăpat nescărmănat și multe zile
nici n-a avut curajul să dea pe la crăsmă,
bătându-și capul cum să-și împace nevasta
și cum să scape și de răspunderea »mor-
rală«, pe care o avea față de cumpărător,
pentru că în schimbul prețului stipulat n-a
fost în stare să-i presteze marfa.

Afară de vânzările acestea, cari se
întâmplă mai rar, în cele mai multe sate
din Rusia, căsătoriile sunt adevărate vân-
zări. Tânărul care vrea să se însoare, se
duce la tatăl fetei și acolo începe o ade-
vărată tocmeală.

Tatăl cere un preț pentru fata lui,
tânărul dă altul, până ce în fine ajung
de convin la 50—60 ruble și un porc, sumă
pentru care apoi fata devine proprietatea
bărbatului.

Bl.

ULTIME ȘTIRI.

Paris, 15 August. Bonnefon, co-
respondentul din Berlin al ziarului
»Figaro«, comunică ziarului său ur-
mătoarea convorbire, care ar fi avut
loc la Swinemunde între împăratul
Wilhelm, cancelarul Bethmann-Holl-
weg și secretarul de stat Kiderlen-
Waechter. Împăratul a întrebat pe
sftetnicii săi, dacă își asumă răspun-
derea în caz când dâșii ar propune
proclamarea războiului contra Fran-
ței. La răspunsul negativ al celor
doi bărbați de stat, împăratul Wil-
helm a spus, că în cazul acesta
chestia marocană trebuie rezolvată
pe baza convențiilor și dreptului
internacional.

Paris, 15 August. Produce mare
senzație faptul, că eri dela oarele 12
noaptea comunicația telegrafică cu
Spania a fost întreruptă. De 12 oare
lipsește orice știre din Madrid, Bar-
celona și alte orașe. La telegramele
expediate din Franța la Barcelona și
alte orașe n-a sosit nici un răspuns.
Se presupune, că censura spaniolă
nu permite expedierea telegramelor.
Fapt este, că republicanii, socialiștii
și anarhiștii au organizat alaltăieri
mari întruniri de protestare în po-
triva executării mateloților vasului
de războiu »Numancia« și că poliția
luase întinse măsuri de precauțiune.

Londra, 15 August. În piața St.
George din Liverpool s'au petrecut
eri ciocniri sângeroase între greviști
și poliție. Demonstrații veniseră în
număr atât de mare încât poliția
era în neputință de a restabili ordi-
nea, cu toate că se mobilizase în-
treg aparatul polițienesc. Piața Sf.
George avea aspectul unui câmp de
luptă. Demonstrații ne dăduseră la
acte de violență ne mai pomenite,
aruncând cu pietre asupra poliștii-
lor. În cele din urmă poliștii au
șarjat mulțimea cu săbiile scoase.
Peste 100 de poliști au fost răniți
cu această ocaziune.

La demonstrație au luat parte
peste 50,000 greviști.

Berlin, 15 August. Căldura a de-
venit insuportabilă pe ziua de eri.
Un mare număr de persoane au mū-
rit în stradă de insolație.

Berlin, 15 August. Din cauza
marei aglomerații la băi, mai multe
persoane s'au inecat. În Silesia s'au
inecat în trei săptămâni 92 persoane.
28 persoane au murit de insolație.

Lisabona, 15 August. Conspira-
ția monarhistă descoperită la regi-
mentul 17 de infanterie a fost orga-
nizată de către un căpitan și un sub-
locotenent. Ambii au reușit să se re-
fugieze în Spania.

Liverpool, 15 Aug. Greviștii au
jefuit și devastat eri după amiază
primăria și prefectura poliției. Lor-
dul primar, Sir Thomas Hughues, a
fost rănit la cap de o piatră. Trupa
a alungat pe greviști. 7000 de do-
ckeri s'au pus în grevă la Birken-
head, unde au fost încăierări între
poliție și greviști.

Greva lucrătorilor cărbunari din
Grimsby paralizază comerțul pește-
lui. Greviștii din Glasgow au oprit
mai multe vagoane de tramvai; s-au
operat multe arestări.

Proprietară:

Văd. Elena Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor resp. Ioan Spuderca.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de
facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Nr. 12712—911.

Publicațiune.

Având în vedere că ne amenință pericolul „Holerei“, dispunem în privința negocierii cu victualii sau mijloace de trai precum și a altor articole de gustat, următoarele:

1) Orice soi de poame: (pere, mere, cireșe, vișine, fragi, mure, afine, persece, struguri etc.) se poate vinde numai dacă poamele sunt coapte, iară vasul din care se vinde este curat și peste acesta acoperit sau cu organtin sau cu fil alb și curat sau cu o împletitură de sârmă.

Poame necoapte sau rescoapte și poame, cari se vând din vase necurate sau poame care nu-s ferite de muște și de praf, se consideră de nesănătoase se confiscă și se nimicesc.

Pepenii nu e iertat a-i vinde tăiați.

Poame, cari sunt menite de a fi puse pe iarnă așadară menite de a fi fierțe, cari prin urmare pot fi și necoapte — trebuie să poarte inscripția: „necoapte, menite de a fi fierțe“.

Zaharicale și prăjituri zaharisite, succuri de poame și sirupuri nu e permis a le oferi spre vânzare decât numai din vase acoperite și perfect curate. — Vanzătorii înșiși trebuie să poarte haine curate și să-și țină mâinile curate. — Obiectele de consumat, ce se oferă în confetării, în cafenele, în hoteluri și în restaurante trebuie să fie bine ocrotite și ferite de muște și de praf. — Zahărul menit de a fi folosit în cafea, pâinea și orice alte prăjituri pot fi prezentate pe masă numai în toculțe de hârtie — fagurii de miere pot fi oferite spre vânzare numai acoperiți cu fil sau organtin.

3) Cornuri, jimbale, pâne tăiată — fie în piață, fie în brutării sau în alte localuri — nu e permis a se vinde decât de pe locuri așternute cu măsaie sau pânzături curate sau din coșulețe curate îmbrăcate cu organtin curat.

4) Lapte și produse de lăptărie nu e permis a le vinde decât numai în vase curate și bine astupate.

5) Toate mărfurile de carne și de cârnățarie — atât în locale de negoț cât și în ospătărie — trebuie bine ferite de murdărie.

6) Zarzavatul nu poate fi oferit spre vânzare, decât numai din coșuri curate și nu e permis să-l speli în apă curgătoare, nici în părae nici în lacuri.

7) Pește provenit din ținuturi infectate de holeră, se poate pune în vânzare numai, dacă înainte de a-l pune în vânzare, speli peștele cu apă caldă, îl desfaci în apă fiartă și îl speli. — Tot așa are a se procedea și cu straietele, cu care a fost acoperit peștele mort în decursul transportului (Nrii: 6016/911 Vicespan și 139163/910 Nr, ordinul ministrului de interne.

8) Oricine calcă aceste dispozițiuni sau care nu le observă va fi pedepsit cu pedeapsă în bani până la 500 cor. sau cu arest corăspunzător.

Brassó, în 19 Iulie 1911.

Magistratul orașenesc.

Anunț de cantor.

Un tânăr calificat de cantor, de religia gr. cat caută un post de cantor.

Reflectanții să se adreseze la Alecsiu Sabadus în Batis, u. p. Retteg comitatul Szolnok Doboka.

1546. 1—3.

Arsenalul de construcții, București.

4165/25 Iul. 1911.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința amatorilor, că în ziua de 19 August 1911, oarele 9 dimineața, se va ține licitație publică în localul acestui stabiliment, pentru aprovizionarea cu următoarele serii de materiale:

Seria I-a.

2000 buc. lame de săbii de Cr. valerie de calitate superioară.

3800 buc. lame de săbii de Artilerie de calitate superioară.

Seria II-a.

5916 buc. mânere de ebonită.

Seria III-a.

7080 kgr. tablă de oțel diferite calități și dimensiuni.

75 kgr. tablă de fier.

1910 kgr. oțel diferite calități și dimens uni.

345 kgr. sârmă de fier diferite dimensiuni.

170 kgr. sârmă de alamă; toate pentru teci de săbii și monturele lor.

Condițiunile calitative ce trebuie să îndeplinească furnitura precum și acelea în care se va ținea licitația, se pot vedea la Arsenalul de Construcții al Armatei din București.

Șeful secției 2 C. A.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Administr. „Gazetei Trans.“

„Arieșana“

inst. de credit și econ. soc. pe acțiuni în Turda.

Cheque-Conto 25209 — Aliața Jara — Telefon 38.

Escomptează cambii simple și hipotecare pe lângă 7—8%.

Face împrumuturi pe obligații intabulate și caventate cu 7—8%.

Financializează tot felul de întreprinderi economice.

Primește depuneri pe lângă libele și în Conturent cu 5%, după cari, darea o plătește institutul.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

Sume de 5—6 mii cor. se pot ridica ori când fără abdicere, sumele mai mari după starea casei.

1458. 1—40

Direcțiunea.

Curelărie, selărie, fabricație de giamantane și hamuri.

Tot felul de obiecte de voiaj, lucrează după dorință, asemenea și Reparaturi

Mihail Mooser

Brașov, Brașo-vechi.

Strada lungă 37.

Hotel Central

Nr. 1

Renovat din nou, odăi frumoase și sănătoase. Prețurile dela 2 coroane în sus. Sală mare pentru nunți, banchete, baluri, concerte, etc. Bucătărie renumită. Restaurant în Grădina Hotelului. Vinuri curate de Ardeal, Bere Steinbruch, Serviciu prompt. Omnibus pentru gară la toate trenurile. IOSEF WYHANEK, Hoteller.

Onorabilul comerciant tine de a vinde mușterilor săi „ZACHERLIN“ cerut de ei, care are efect incomparabil de bun și nu un alt surogat.

Din nefericire mai există și alți comercianți!

De aceia avertisăm pe amicii veritabilului „Zacherlin“ de a băgă bine de samă, să nu li se vândă sticle cu Zacherlin bine imitate, ci să observe ca numele „Zacherlin“ să fie pus pe ele,